

Bodem- en watersysteem in Brabant: werking, KRW en monitoring

Bijeenkomst
Vereniging Industriewater
19 mei 2022

Matthijs ten Harkel

Provincie Noord-Brabant

Hoe werkt het bodem- en grondwatersysteem?

WATERSYSTEEM BRABANT

UIT

Verdamping

Drainage

Oppervlakte-
water

Onttrekkingen

Via
ondergrond

IN

Neerslag

Rivieren en
beken

Via
ondergrond

ROBUUST WATERSYSTEEM

Er wordt niet meer onttrokken dan er is aangevuld.

Het (regen)water in hoger gelegen gebieden wordt niet afgevoerd, maar geïnfiltreerd.

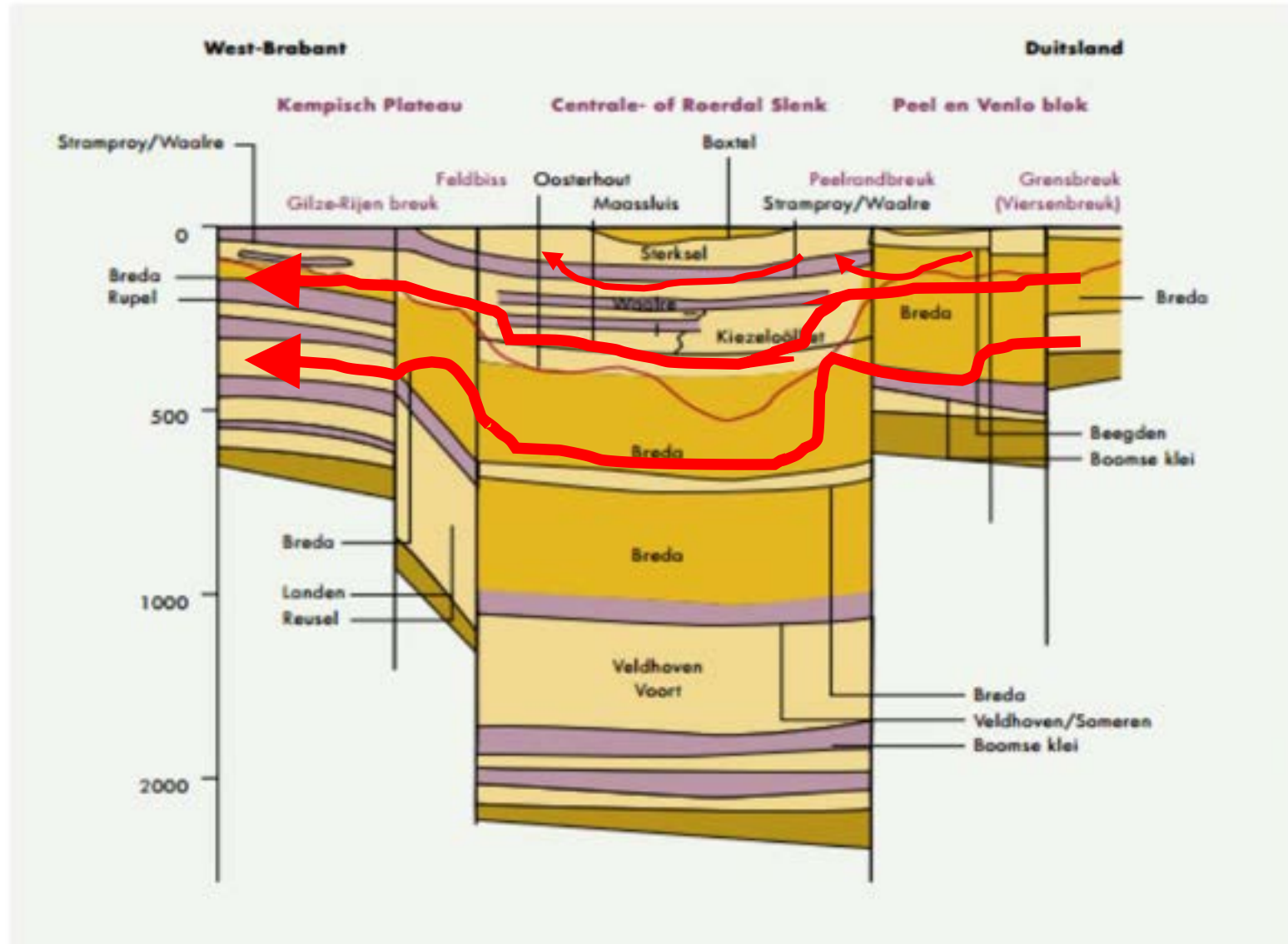
Lager gelegen gebieden zijn structureel natter.

Bij extreme weersituaties ontstaat minder, minder snel of minder ernstige overlast of schade.

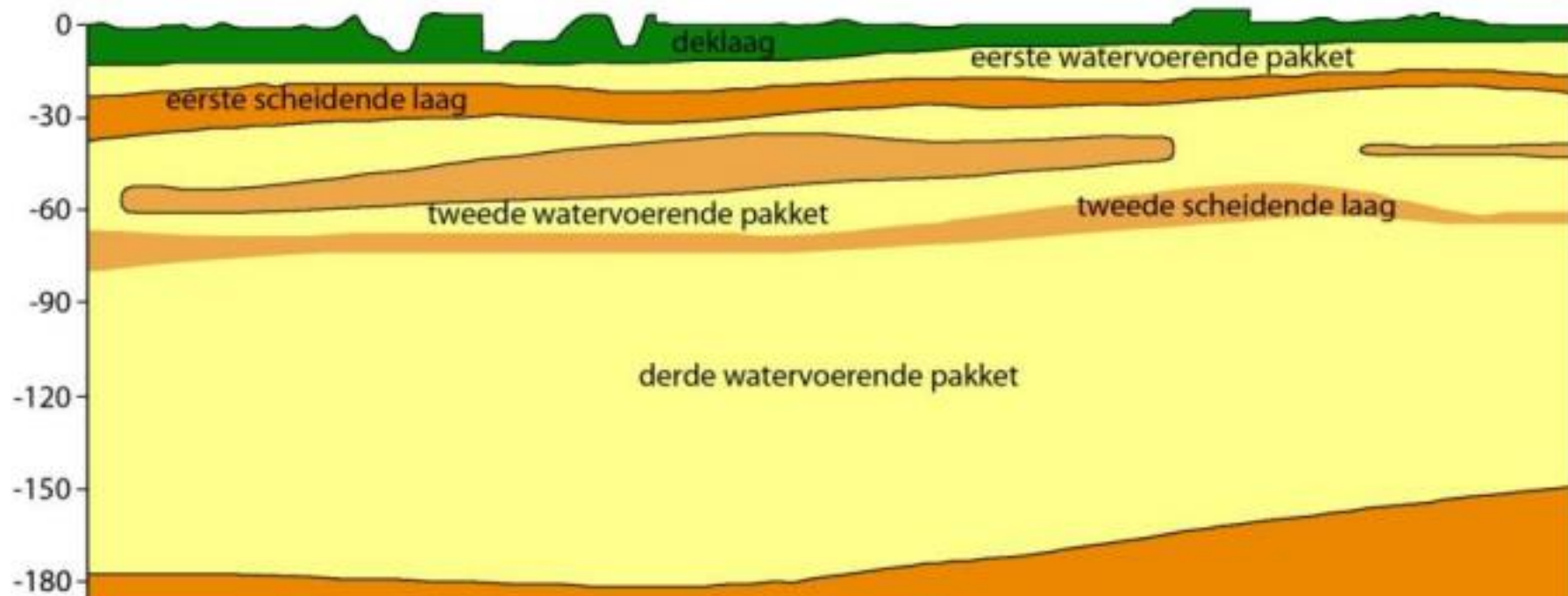
De waterkwaliteit is overal op orde.

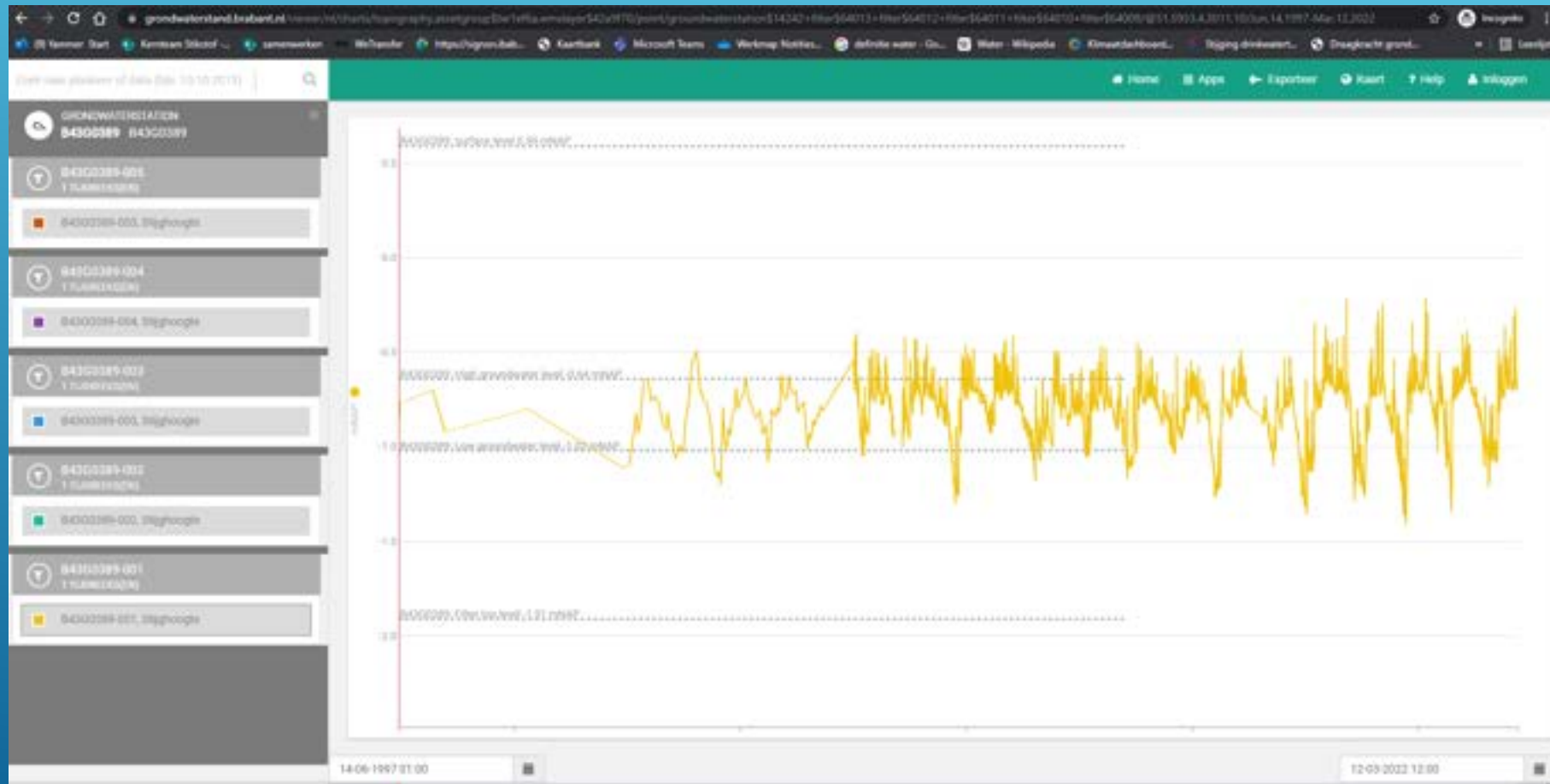
ONDERGROND

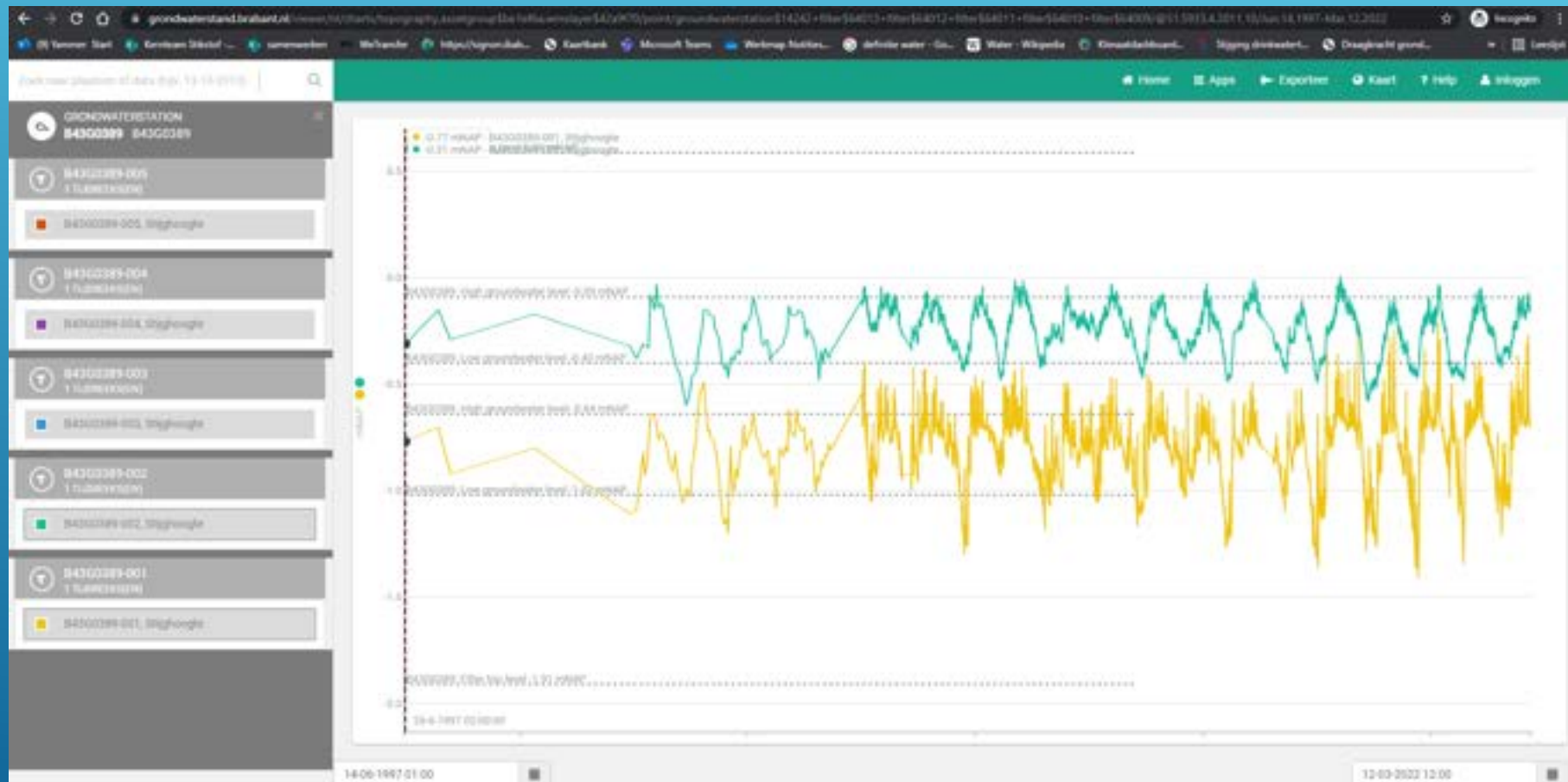
ONDERGROND

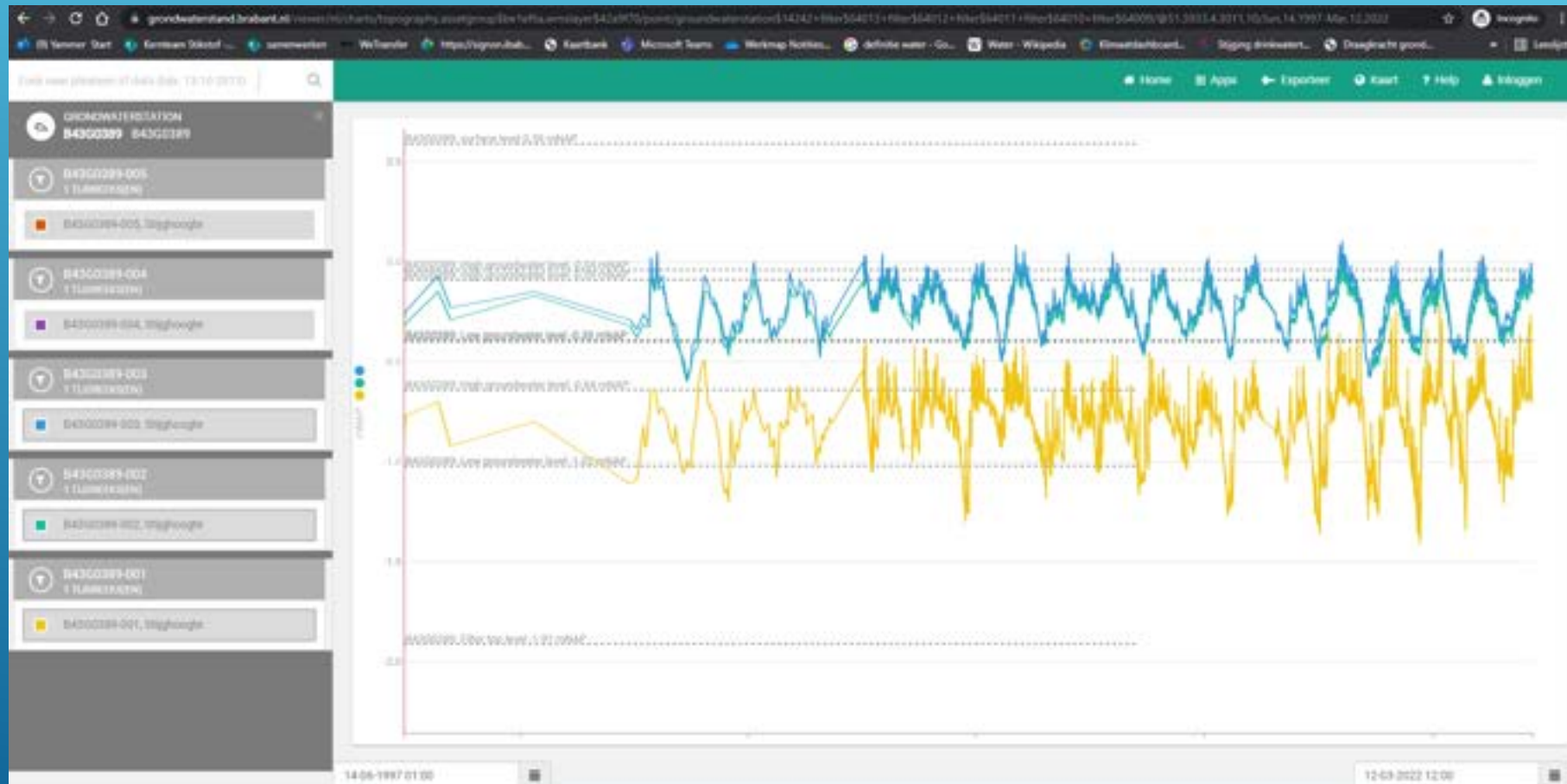
DATA EN MONITORING

DATA EN MONITORING

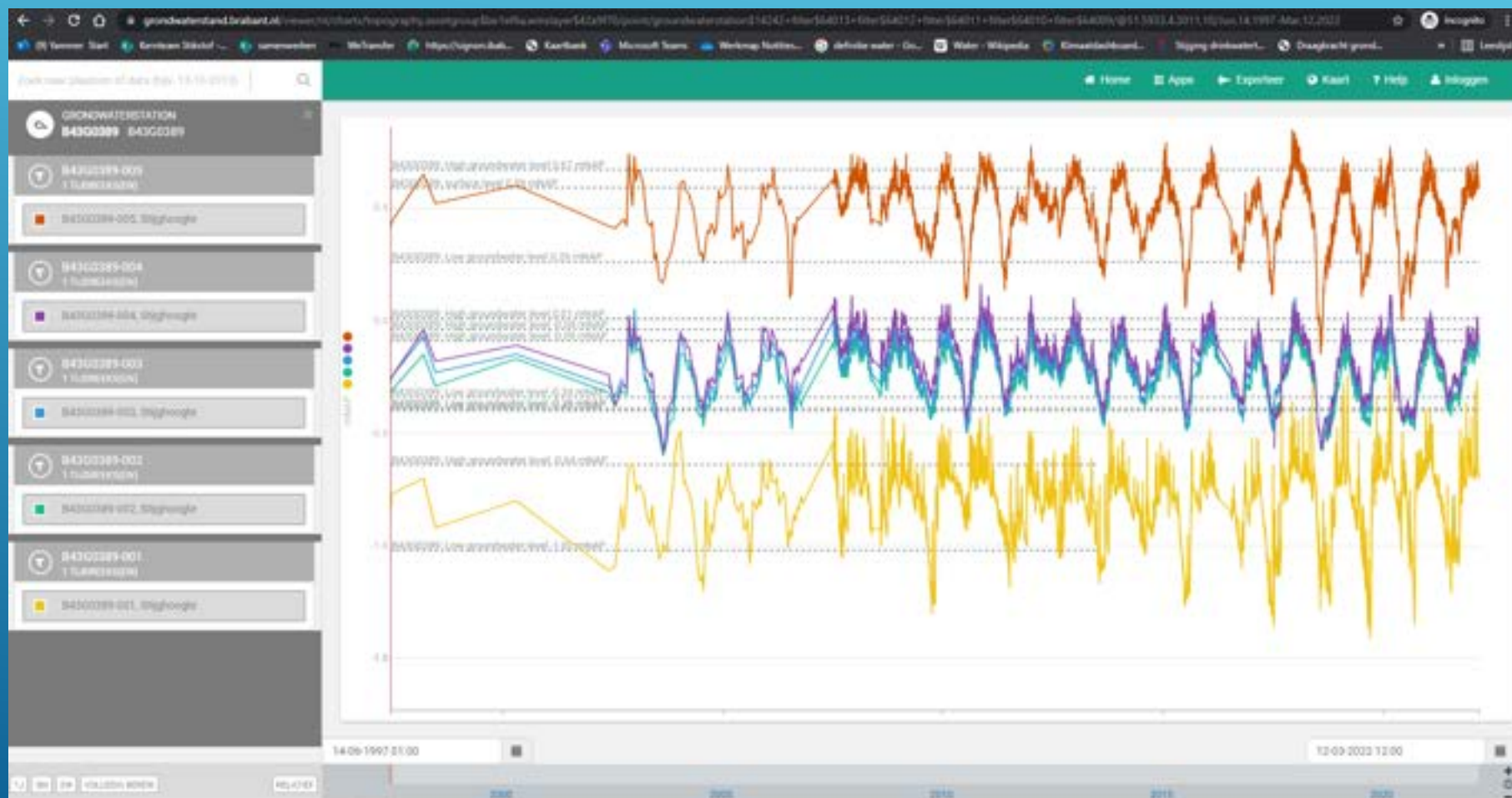
DATA EN MONITORING

DATA EN MONITORING

DATA EN MONITORING

Kaderrichtlijn Water

- 2015: toestand OW en GW op orde
- 2x 6 jaar extra vanwege technisch niet haalbaar of onevenredig kostbaar
- Verlengen na 2027 enkel vanwege natuurlijke omstandigheden (na-ijlen van maatregelen)
- Niet halen: doelverlaging na 2027

KRW-doelen: oppervlaktewater

- Geen achteruitgang
- Goede toestand
- Geen inbreng prioritaire stoffen

KRW-doelen grondwater

- Geen inbreng verontreinigende stoffen
- Beschermen, verbeteren, herstellen toestand
- Ombuigen stijgende concentraties

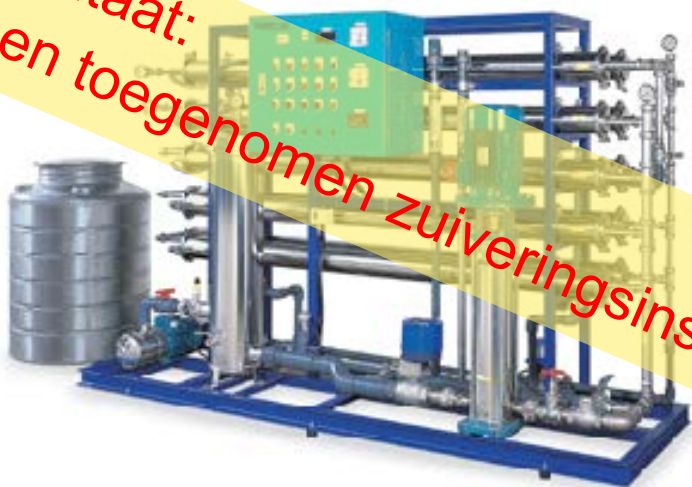
Specifieke vereisten winningen

artikel 7.1:
aanwijzen
waterlichamen
met winningen

artikel 7.2:
goede kwali-
teit aan de tap

artikel 7.3:
geen achter-
uitgang te
winnen water

resultaat:
geen toegenomen zuiveringsinspanning

Goede toestand: OW

Waterplanten en –dieren
Inrichting
Chemie

Goede toestand: GW

Algemeen:

- Beperkt aantal stoffen
- Evenwicht onttrekking-aanvulling
- Zoutintrusie

Beïnvloeding GW op gebieden/functies:

- ☐ GW afhankelijke natuur
- ☐ Oppervlaktewater
- ☐ Drinkwater

De meetnetten

Grondwater

- Kwaliteit (chemie): voornamelijk provincie, RIVM, lokaal door drinkwaterbedrijven
- Kwantiteit (standen+stijghoogten): waterschappen, provincie, gemeenten, drinkwaterbedrijven, TBO's

Oppervlaktewater

- Kwaliteit (chemie): waterschappen, rijkswaterstaat
- Kwantiteit (standen): waterschappen, rijkswaterstaat, TBO's

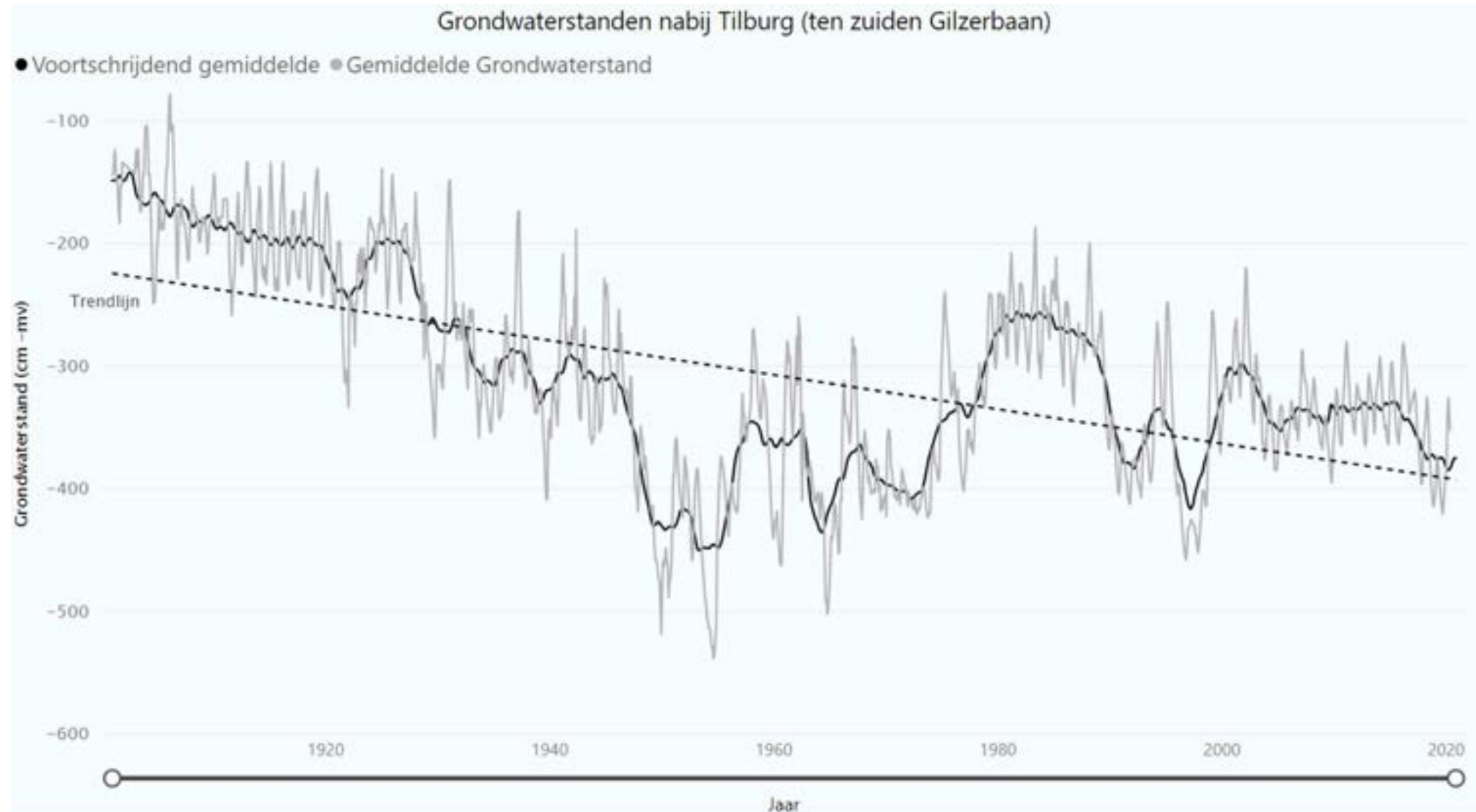

Grondwater-
kwantiteit:

Primair meetnet
grondwaterstanden

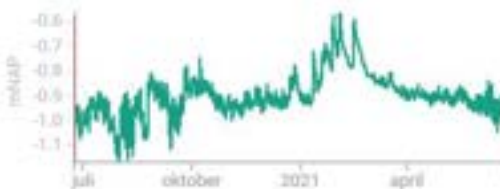
Wordt al lang gemeten!

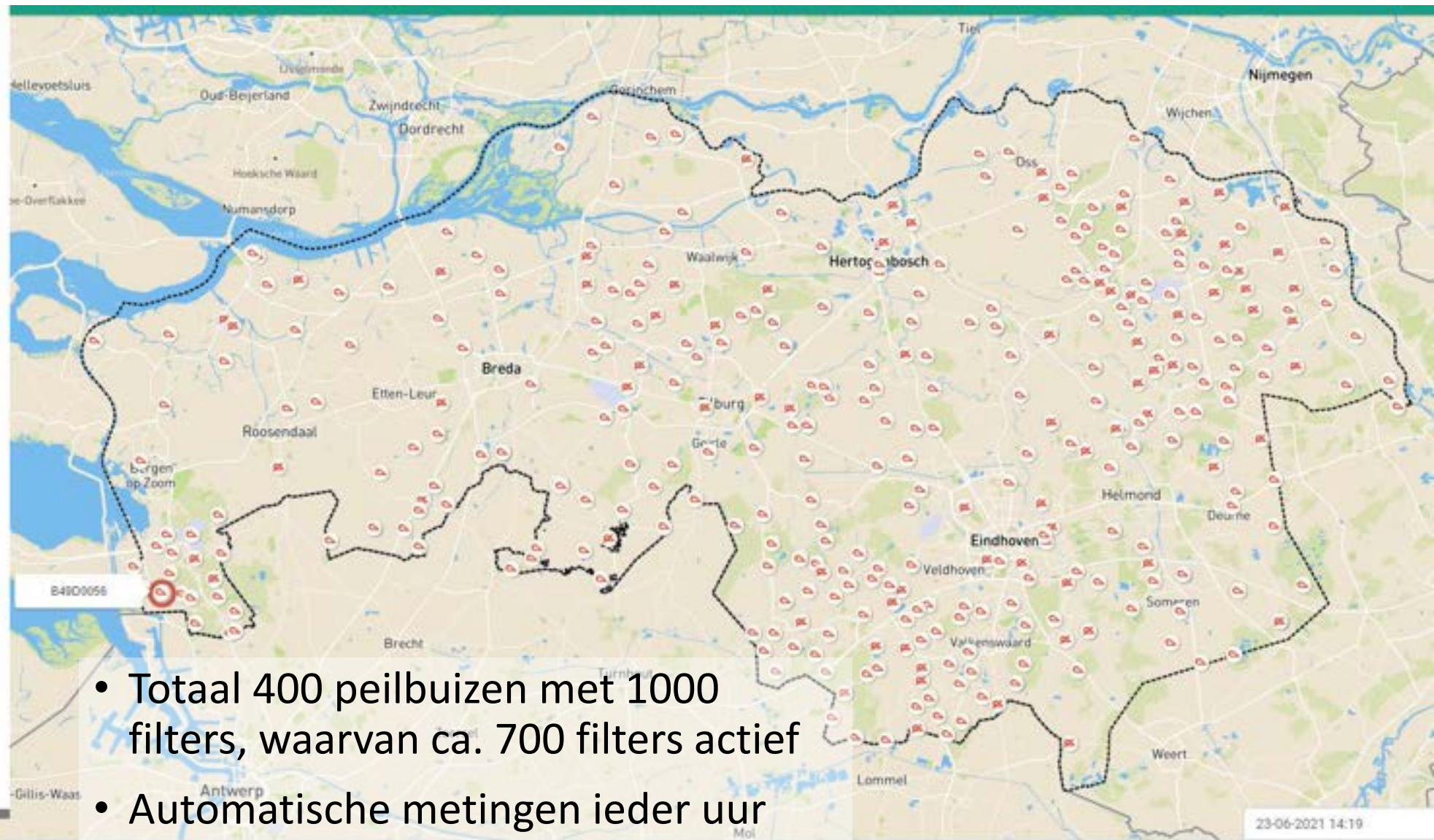

Naam	B49D0056
Code	B49D0056
Stationstype	base
Status	active
Maalvehdhoogte	0.4 m (NAP)
B49D0056-001	
Bovenkant buis	0.92 m (NAP)
Bovenkant filter	-0.1 m (NAP)
Onderkant filter	-1.1 m (NAP)
Watersvoerend pakket	1
Lithologie	
OH0	-0.06 m (NAP)
GL0	-0.91 m (NAP)

B49D0056-001, Stijghoogte

23-06-2020 14:19

- Totaal 400 peilbuizen met 1000 filters, waarvan ca. 700 filters actief
- Automatische metingen ieder uur

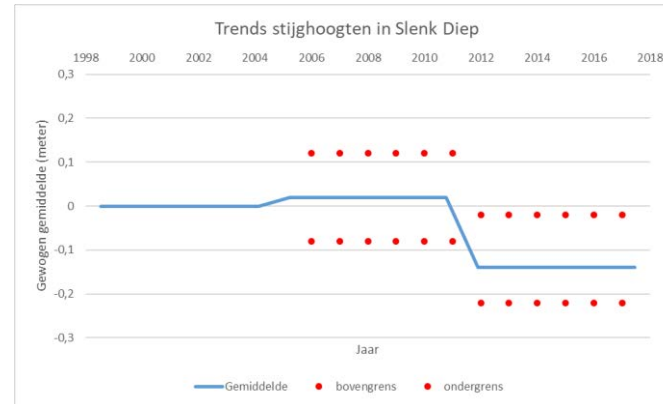
23-06-2021 14:19

Kijk eens op grondwaterstand.brabant.nl of droogteportaal.nl !

Primair meetnet grondwaterstanden

Gegevens worden o.a. gebruikt als/voor:

- Kennistool
- Input voor grondwatermodellen
- KRW-toestandsbeoordelingen
- Beregeningsbeleid waterschappen
- Natuurmonitoring
- Losse tijdreeksbeoordelingen

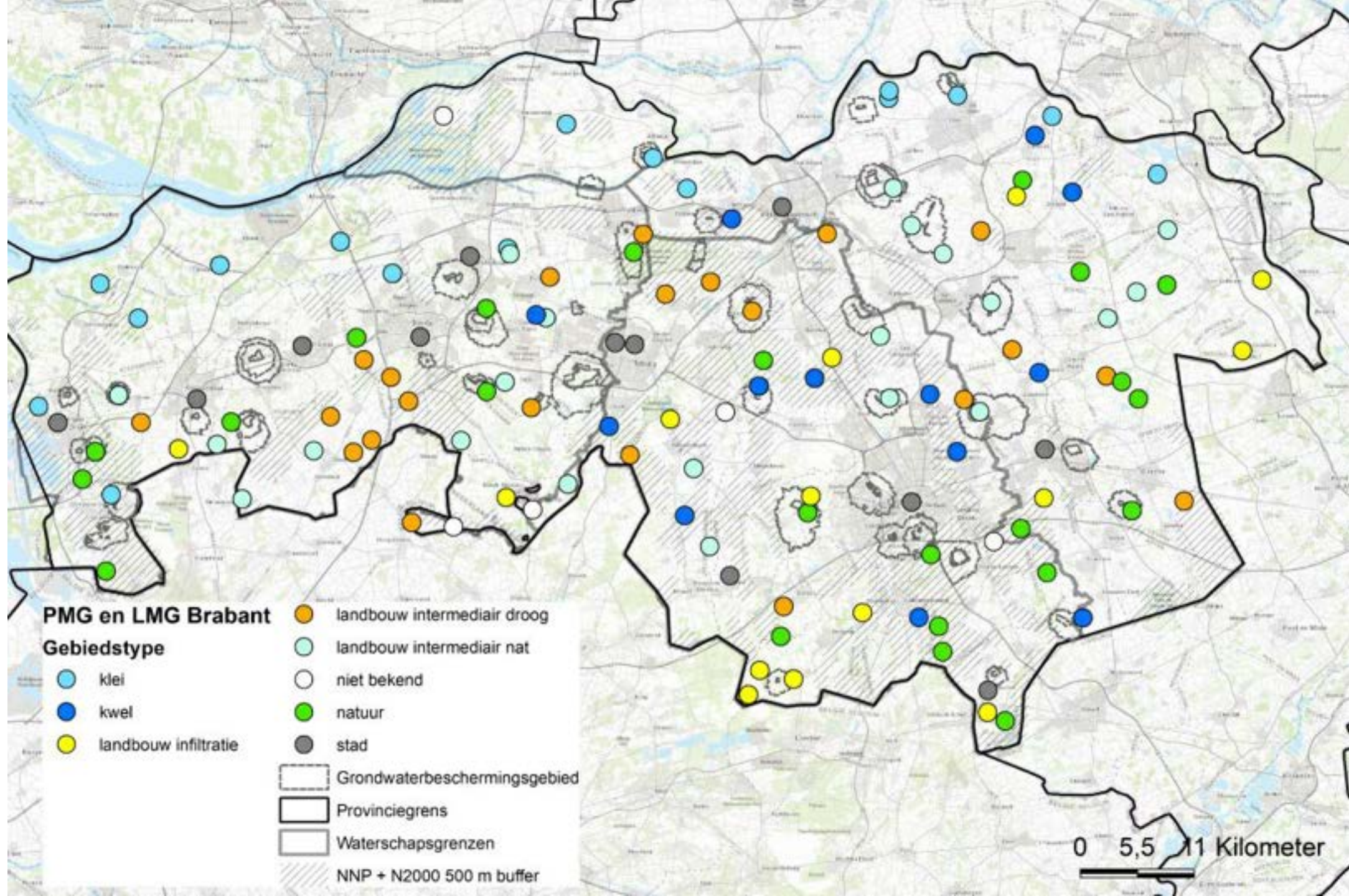
A white van with its side door open, parked in a wooded area. A person wearing a high-visibility orange and yellow vest is standing near the back of the van. The van has a grey and white striped pattern on its side. The text "Grondwaterkwaliteit: Provinciaal meetnet grondwaterkwaliteit" is overlaid on the image.

Grondwaterkwaliteit: Provinciaal meetnet grondwaterkwaliteit

Provinciaal meetnet grondwaterkwaliteit (PMG)

- Circa 120 peilbuizen (samen met LMG van RIVM)
- Filters van 5 tot 25 meter-maaiveld

A photograph of a small stream flowing over rocks in a grassy area. The water is clear and reflects the surrounding greenery. The text is overlaid on the image in white, sans-serif font.

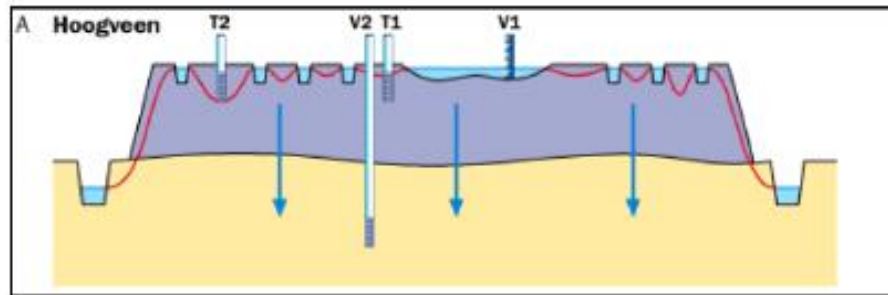
Grondwaterkwantiteit- en kwaliteit,
Oppervlaktewaterkwaniteit- en
kwaliteit:

Beleidsmeetnet Verdroging

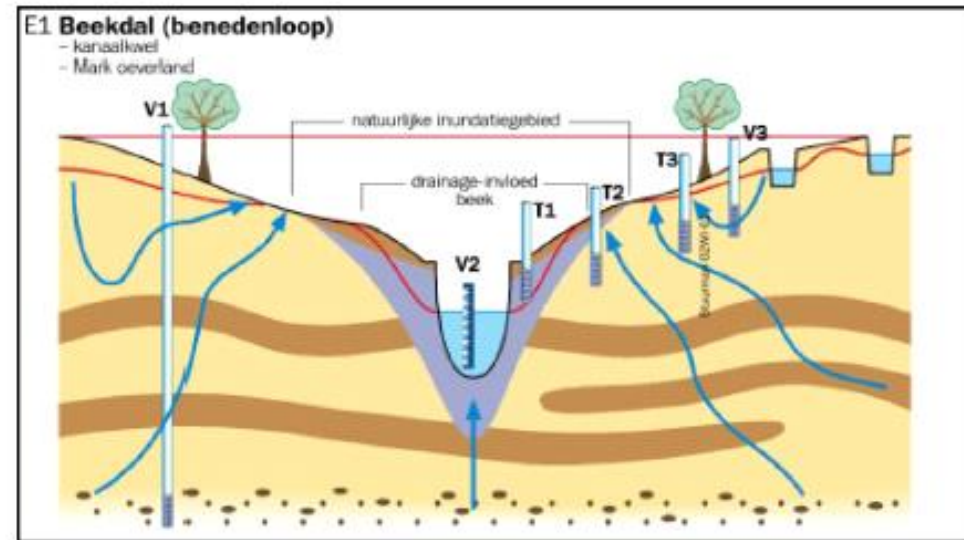
Beoordeling verdrogingstoestand

- De toestand van de verdroogde natuurgebieden

Hoogveen

Beekdal benedenloop

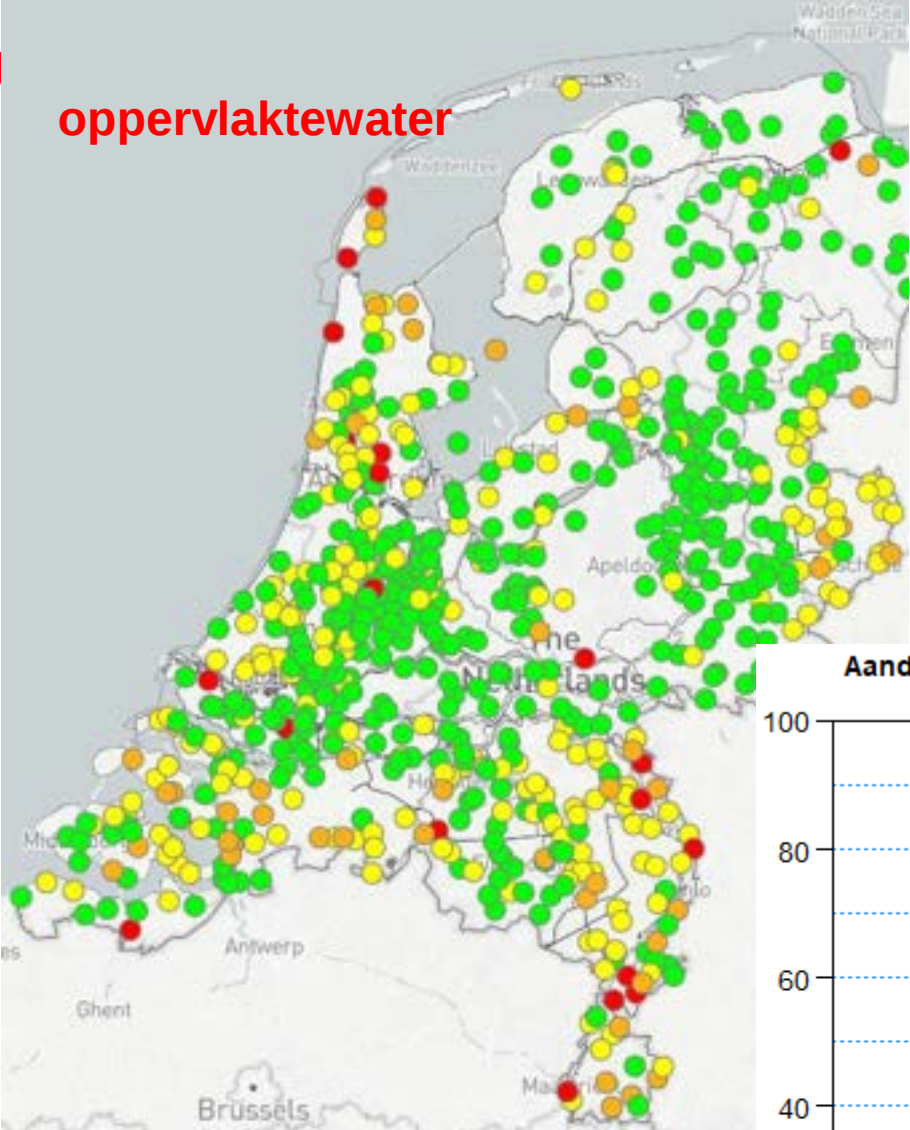
**BRABANT
INZICHT**

**Brabant InZicht toont de
toestand van natuur, water en
milieu in Brabant in feiten,
cijfers en kaarten.**

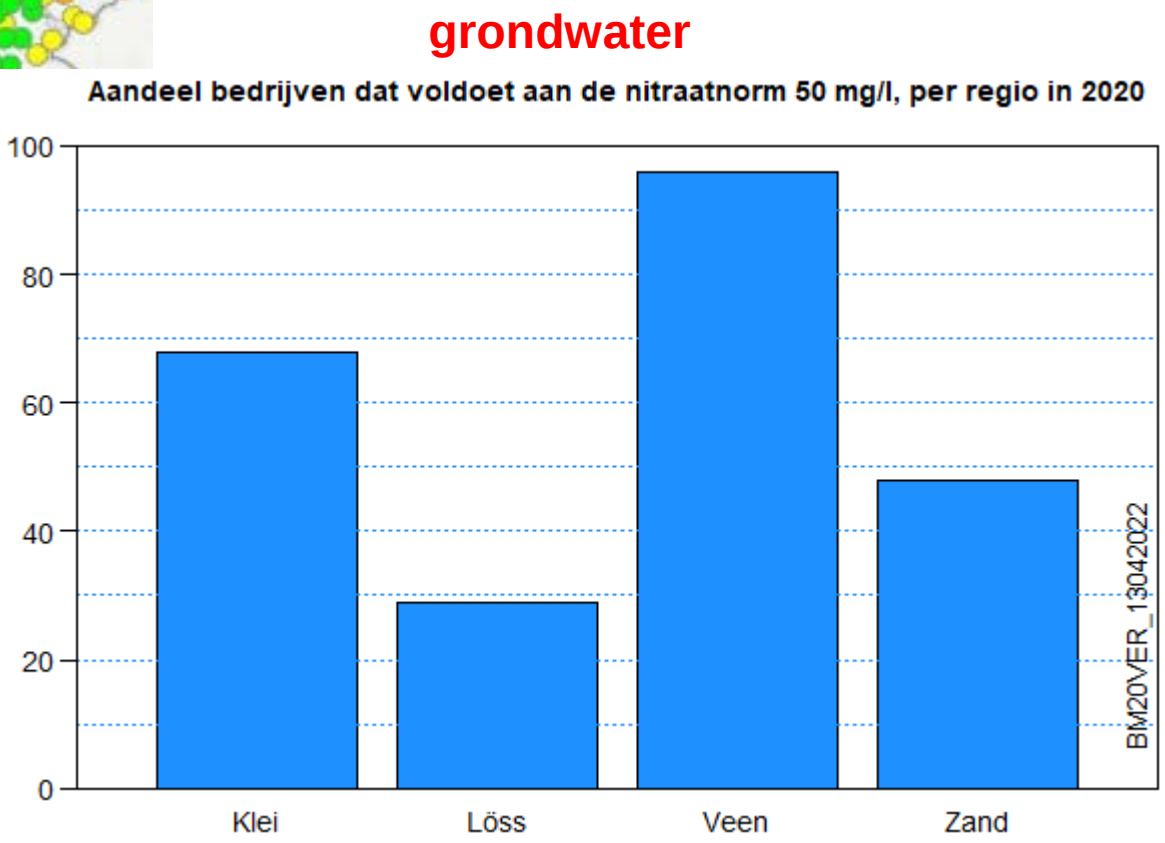
- <https://www.brabantinzicht.nl>

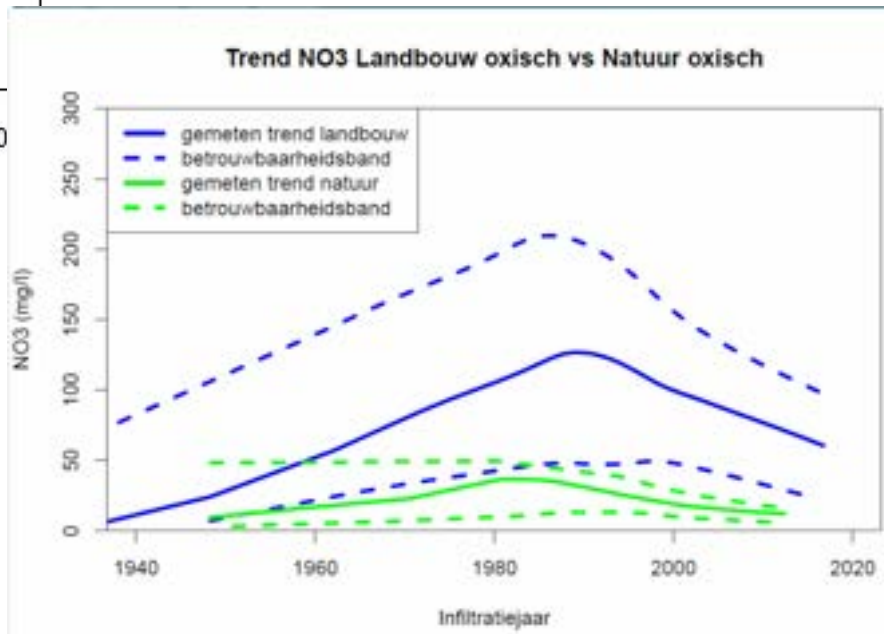
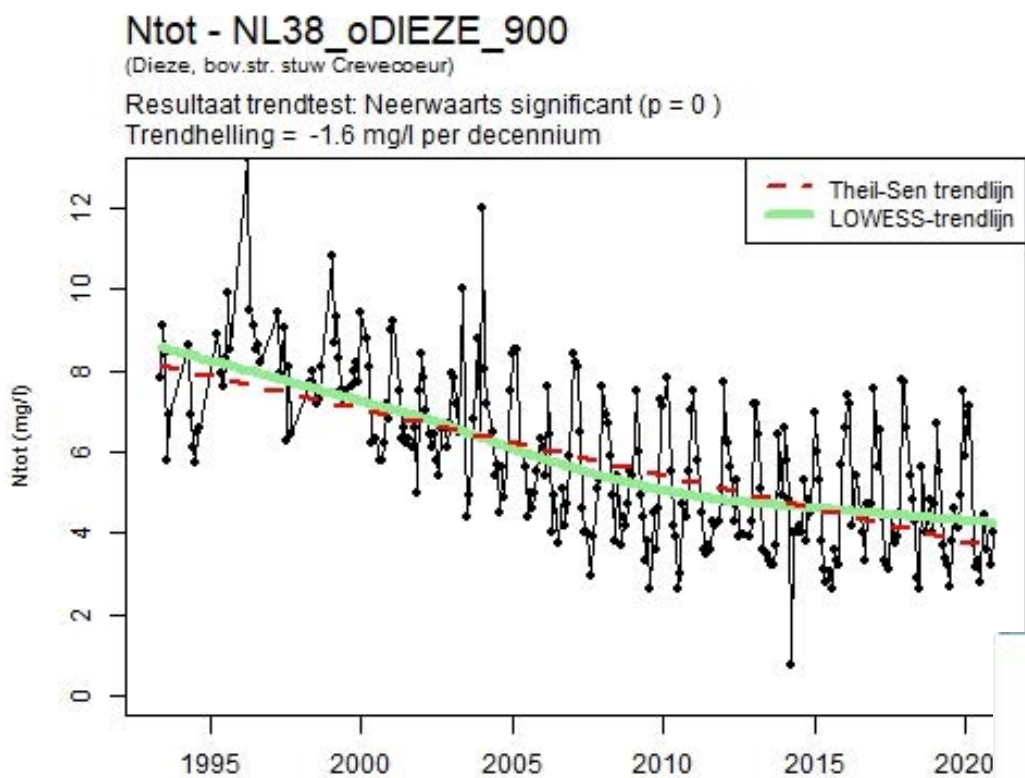
Zijn er problemen met het
watersysteem?

**Stikstof:
we zijn er nog niet!**

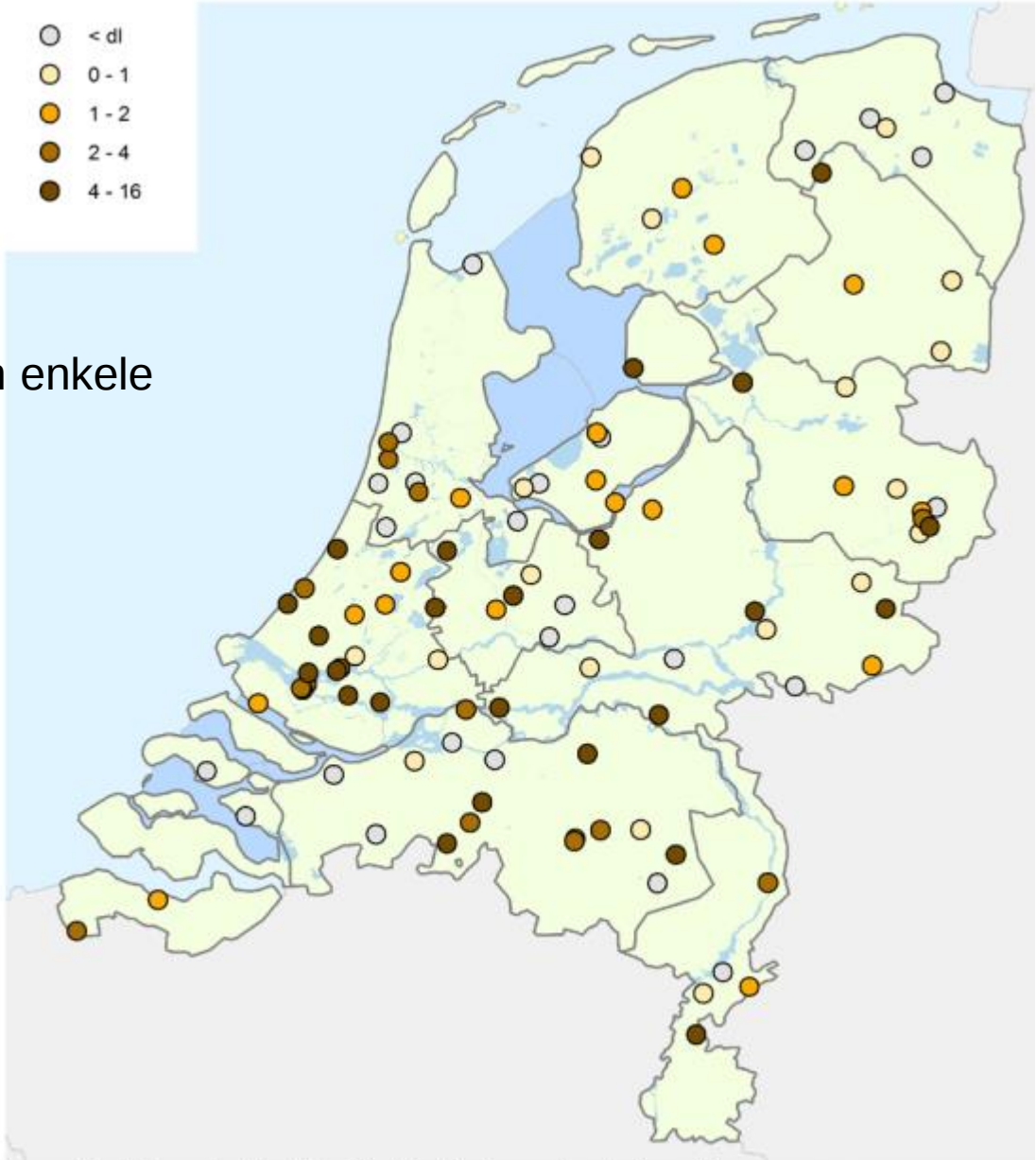

Maar er is al wel veel gebeurd!

Nieuwe problemen komen op ons af: PFAS

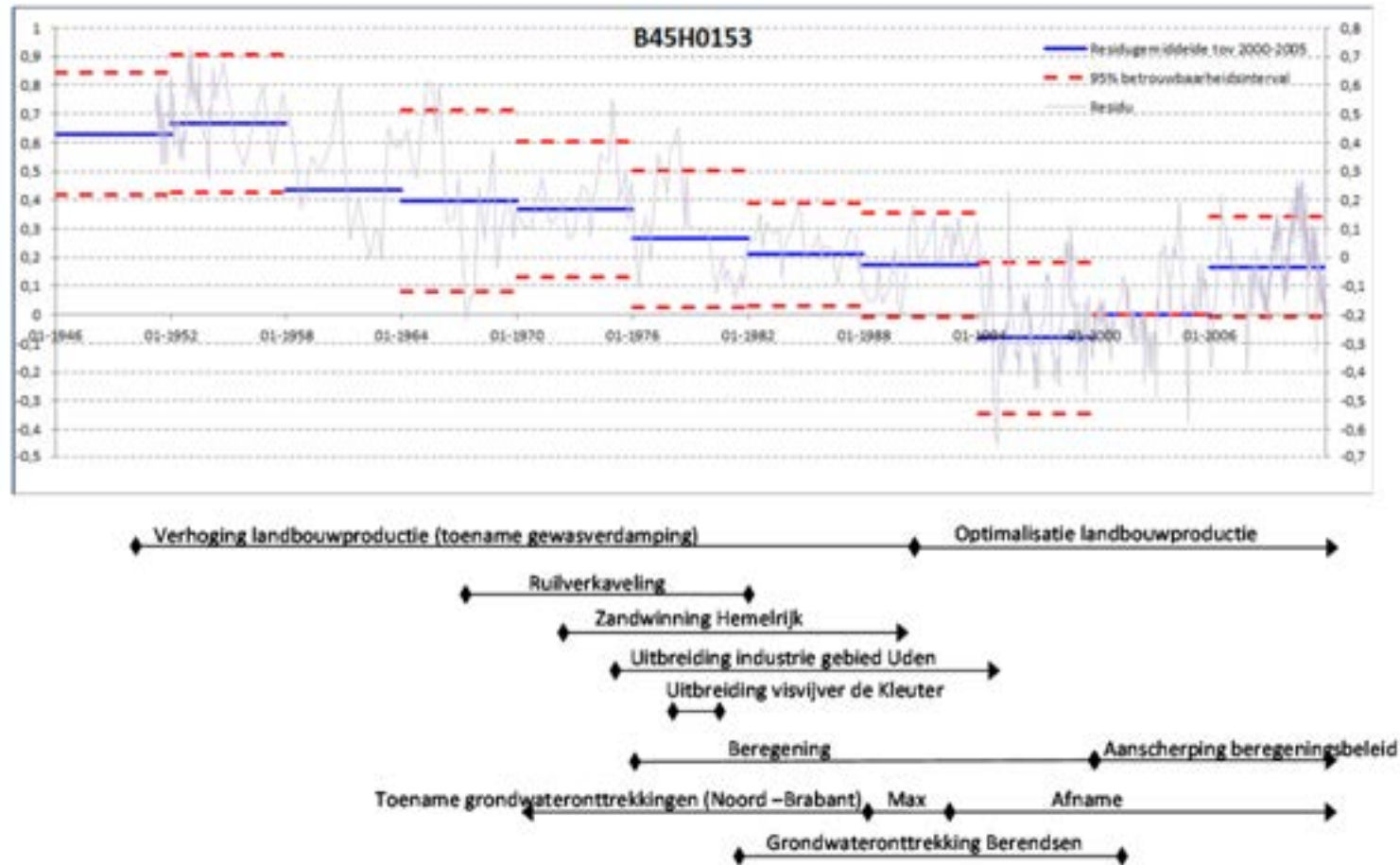
Normen worden enkele
nanogrammen

Figuur B4.4 Concentratie PFHxPA in freatisch grondwater in ng/l

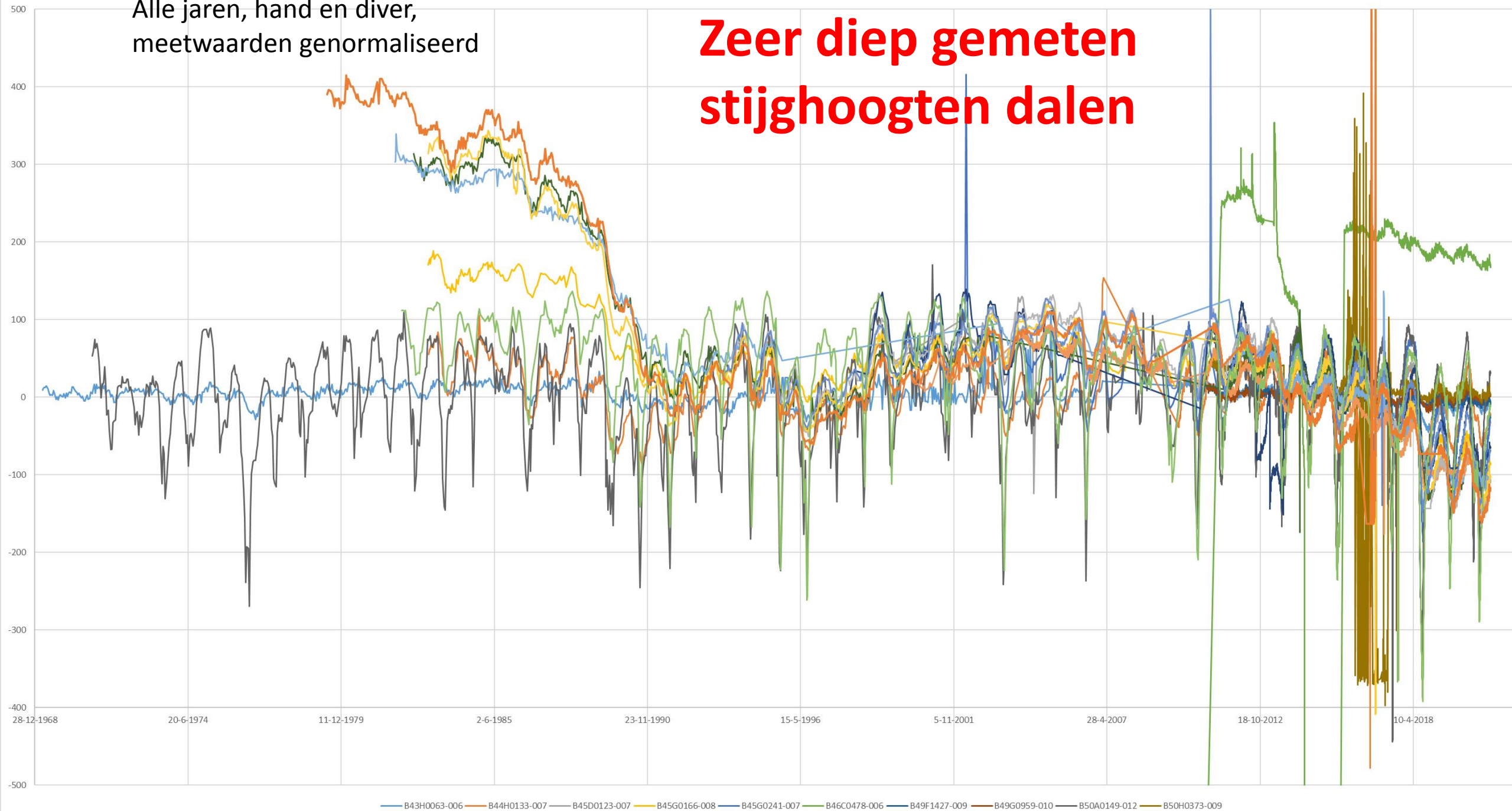
DALENDE GRONDWATERSTANDEN SINDS WOII

Uden

Alle jaren, hand en diver,
meetwaarden genormaliseerd

Zer diep gemeten
stijghoogten dalen

Groen = niet veel fluctuatie

Rood= jaarcyclus en meerjarig dalend

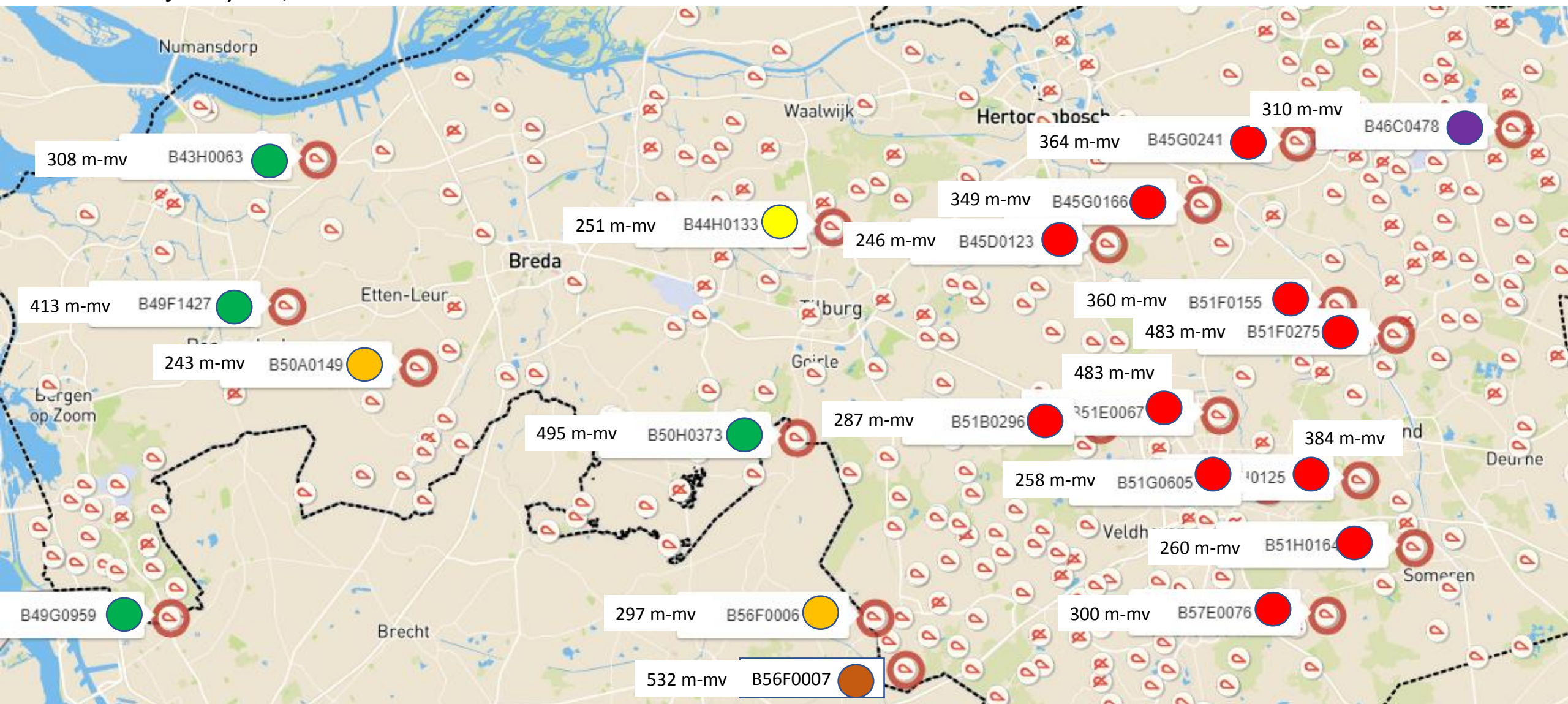
Bruin: meerjarig dalend, geen jaarcyclus

Oranje = sterke jaarcyclus

Geel = jaarcyclus, minder sterk dalend

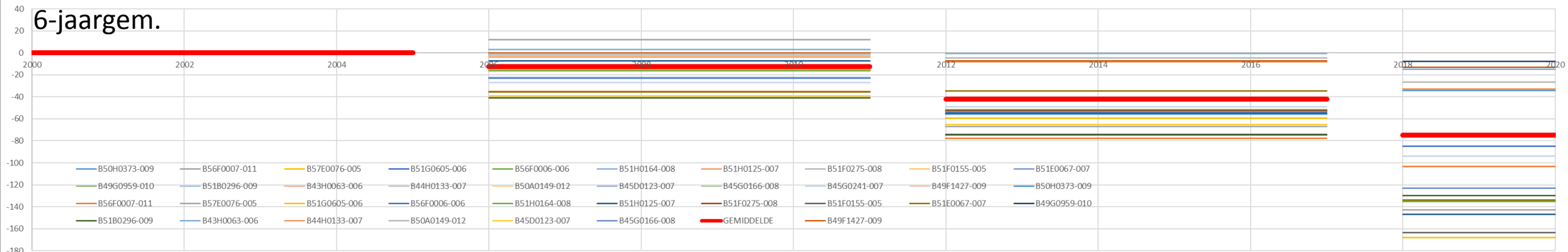
Paars= afwijkend gedrag, laatste jaren dalend

Diepte = onderkant filter

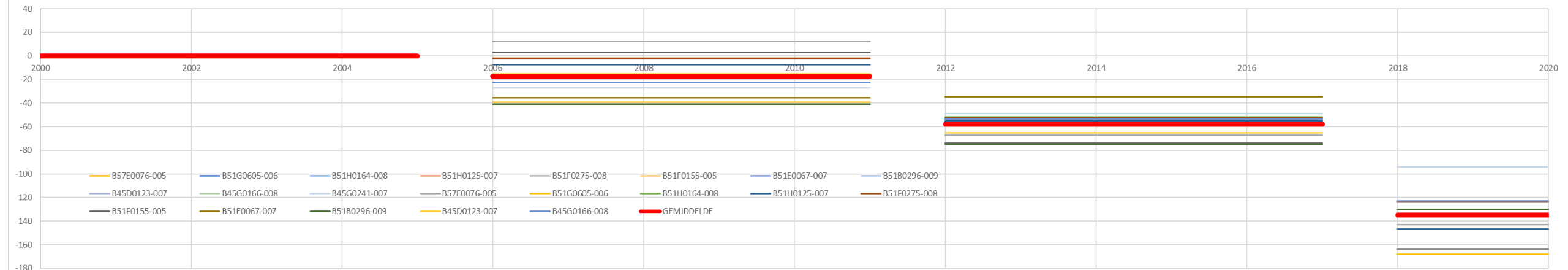

Sinds 2000,
6-jaargem.

Alle diepste 20 filters

Slenk Diep

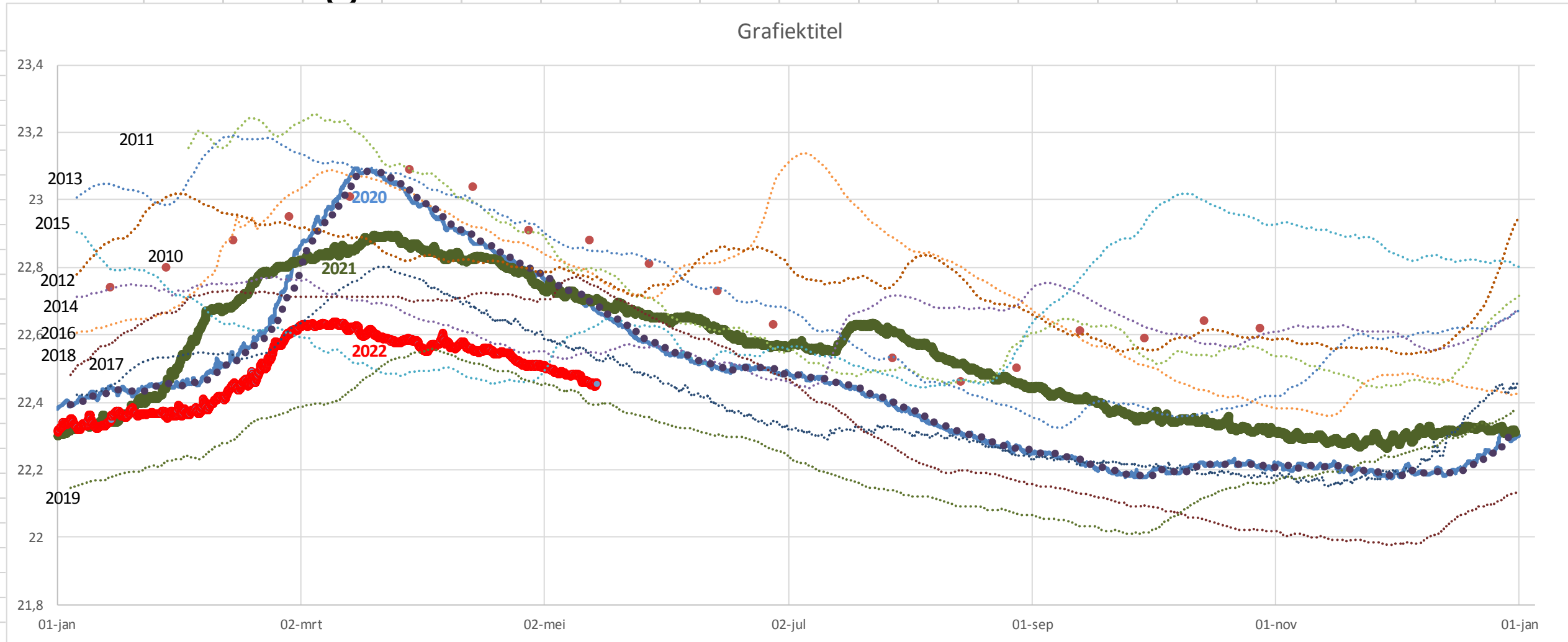

Slenk Diep (zonder extra meetpunten)

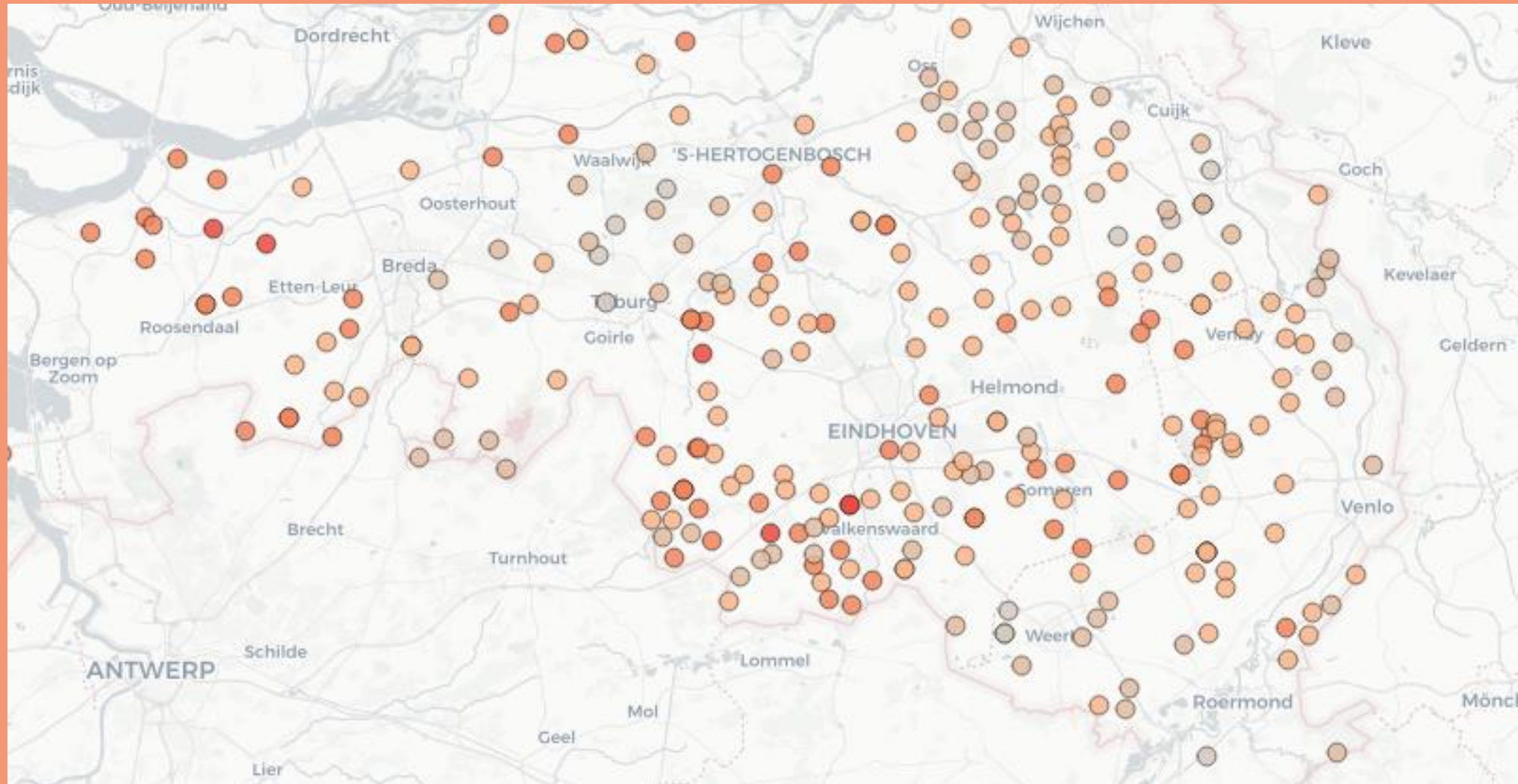

Sinds 2000,
6-jaargem. Met minder
diepe KRW-peilfilters,
Waarden in m ipv cm

Droogte

Droogteportaal.nl

ZUINIG OMGAAN MET WATER

Bedankt voor jullie aandacht!

Vragen?